herpy

PILGIFTSGRODOR

Ecuador Poison Frog

Ameerega bilinguis

Ameerega bilinguis är en liten, dagaktiv pilgiftsgroda på 17-23 mm från regnskogens lövlager i nordvästra Amazonas låglandet. Ryggen är svart med röda knottror, och undersidan är ljusblå med svarta teckningar. Arten hålls sällan, och det finns bara lite kunskap om skötseln.

Familj: Dendrobatidae Tidigare namn: *Epipedobates bilinguis*

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**17-23 mm** nos-kloaklängd
Livslängd	**10-15 år**
Aktiv	**På dagen**
Levnadssätt	**Marklevande**
Biotop	**Regnskog**
Hudgift i naturen	**Mild**
Hudgift i fångenskap	**Inget** Uppfödda djur. Viltfångade djur kan behålla giftet länge
Svårighetsgrad	**Viss erfarenhet**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**40 × 40 × 40 cm** L × B × H för 2 vuxna djur
Temperatur, dag	**25-26 °C**
Temperatur, natt	**20-22 °C**
Luftfuktighet	**70-100 %**
Vatten	**Vattenskål** djup 1-2 cm
UVB	**Valfritt** Fergusonzon 1
Föda	**Små leddjur (hoppstjärtar, bananflugor)**
Hålls	**Parvis eller i grupp**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Utveckling	**Grodynglen bärs till vatten**
Äggläggning	**På marken**
Ägg per läggning	**4-16**
Kläckning	**10-22 dagar**
Larvtid	**70-90 dagar** från kläckning till metamorfos
Larvföda	**Alger/växter och färdigfoder**
Yngelvård	**Vaktar äggen och bär grodynglen**

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Bilaga II**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Ameerega bilinguis är en liten art i släktet *Ameerega*. Hanen mäter 17-20 mm och honan 19-23 mm från nos till kloak, så grodan är betydligt mindre än stora släktingar som *Ameerega trivittata*. Ryggen är svart med platta, röda knottror, sidorna är svarta med ett ljusblått streck, och undersidan är ljusblå med svarta, otydligt avgränsade teckningar som blir mer blå mot kloaken. Det sitter gula fläckar där fram- och bakbenen möter kroppen. Ögonen är svarta och förhållandevis små, och huvudet är nästan lika brett som kroppen.

Arten beskrevs 1989 av Karl-Heinz Jungfer och stod en tid i släktet *Epipedobates*. Artnamnet *bilinguis* syftar på hanens läte, som består av två pulser. Den nära besläktade *Ameerega parvula* lever längre söderut.

De klara färgerna varnar rovdjur för att huden är giftig. Pilgiftsgrodor bildar inte giftet själva, utan tar upp alkaloider från födan i naturen. Hur giftig *A. bilinguis* är är inte dokumenterat. Uppfödda djur som bara får hoppstjärtar och bananflugor är inte giftiga, men tvätta ändå händerna efter arbete i terrariet.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel

Utbredning och livsmiljö

Ameerega bilinguis lever i nordvästra Amazonas låglandet: i Ecuador i provinserna öster om Anderna (bland andra Napo, Sucumbíos och Orellana), i sydvästra Colombia (Putumayo) och i norra Peru (Loreto). Arten finns från omkring 100 till 800 m över havet.

Den förekommer i flera skyddade områden, bland andra Yasuní nationalpark och Limoncocha biologiska reservat. I norra Amazonas låglandet i Ecuador ersätts *A. bilinguis* av den nära besläktade *Ameerega parvula*, som lever längre söderut.

> **Naturlig utbredning:** Colombia, Ecuador och Peru.

LIVSMILJÖ

Ameerega bilinguis lever i lövlagret på skogsbotten i primär och sekundär regnskog i låglandet, ofta nära bäckar och små vattendrag. Den finns också i skog som översvämmas en del av året, men bara när marken är torr. Hanarna kallar från lite upphöjda platser, och honan lägger äggen på marken i lövet. Hanen vaktar äggen och bär senare grodynglen till en vattenpuss eller en långsamt strömmande bäck.

Klimatet är varmt och fuktigt hela året, och nätterna är bara några grader svalare än dagarna. Skogsavverkning för jordbruk och timmer tar bort livsmiljö lokalt, men IUCN bedömer arten som inte hotad.

Skötsel

TERRARIET

Det finns bara lite kunskap om skötseln av *Ameerega bilinguis*, men arten hålls i små antal, och grundsiffrorna för terrariet är kända. Den sköts som andra små *Ameerega*-arter från regnskogens lövlager. Den nära besläktade *Ameerega parvula* har samma krav, och *Allobates femoralis* lever i samma skogar.

Ett terrarium på minst 40 × 40 × 40 cm (längd × bredd × höjd) passar för ett par; ska en grupp hållas ska terrariet vara större. Arten lever på marken, så golvytan är viktigare än höjden. Ett regnsystem och en dimmaskin gör det lättare att hålla klimatet. Glas håller fukten, och locket eller fronten ska ha nätytor så att luften inte blir stillastående.

Botten byggs bioaktiv: ett dräneringslager av lecakulor underst, ett nät som skiljelager och ovanpå en fuktig, luftig jord av kokosfiber, orkidébark och sphagnum. Lägg ett tjockt lager torkat löv överst, eftersom det är grodans naturliga livsmiljö och ger skydd. Tillsätt hoppstjärtar och små gråsuggor, som håller botten ren och är extra föda. Inred med ormbunkar, mossa, rotbitar och korkbark, så att det finns många gömställen och brutna siktlinjer. Ta bort döda blad och mögel.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation Läs mer: Terrarieuppbyggnad och bioaktiv botten

TEMPERATUR

Dagtemperaturen är 25-26 °C, och på natten sänks den 4-5 grader till 20-22 °C. Arten är knuten till skogsbottens jämna klimat och tål värme dåligt; temperaturer över 28 °C är en risk, särskilt om luften samtidigt står stilla.

Terrariet ska inte ha någon värmeplats. Är rummet för kallt kan en svag uppvärmning av rummet eller en värmematta på sidan av terrariet hjälpa. Håll terrariet borta från direkt sol, och kontrollera temperaturen med en termometer nere vid botten. Vinterdvala är inte relevant, eftersom klimatet inte har någon sval årstid.

Läs mer: Värme och temperatur

LUFTFUKTIGHET OCH SPRAYNING

Luftfuktigheten ska ligga nära 100 % morgon och kväll, gärna med dimma, och får sjunka till 70-80 % under dagen. Spraya lövlagret och växterna ordentligt morgon och kväll, eller använd ett regnsystem eller en dimmaskin på timer. Håll lövlagret fuktigt men inte vattenfyllt. Använd regnvatten, osmosvatten eller avklorerat vatten utan tillsatser.

Se till att luften inte står stilla: goda ventilationsytor förebygger mögel och bakterier. Blir det för torrt gömmer sig grodorna och slutar äta. En hygrometer nere vid botten visar om nivån håller.

VATTEN OCH VATTENKVALITET

En platt vattenskål med 1-2 cm vatten ger grodorna möjlighet att dricka och är nödvändig om det ska födas upp, eftersom hanen sätter av grodynglen där. Skålen ska ha en sluttning eller sten så att en groda kan ta sig upp igen. Använd regnvatten, osmosvatten eller avklorerat kranvatten utan tillsatser. Byt vattnet ofta, helst varje till varannan dag, och skrubba skålen så att det inte bildas beläggningar. Groddjur tar upp ämnen genom huden, så rengöringsmedel, tvål och kemikalier får inte komma i närheten av vattnet eller terrariet.

LJUS OCH UVB

Ljuset ska först och främst ge växterna en dag-nattrytm på omkring 12 timmar, och här räcker en LED-lampa för växter. UVB är inte nödvändigt för pilgiftsgrodor, så det är valfritt. Väljs UVB passar en svag lampa motsvarande Ferguson-zon 1, med gott om skugga och gömställen att dra sig in i. Grodan lever i skogsbottens halvljus, så ljuset får inte vara skarpt.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

Födan är små, levande leddjur: hoppstjärtar och bananflugor (*Drosophila melanogaster*), mikrosyrsor, siktat ängsplankton och små gråsuggor. Grodan är liten, så större foderdjur som *Drosophila hydei* passar bara de vuxna. Utfodra dagligen ungdjur och tre till fyra gånger i veckan vuxna, och erbjud så mycket som grodorna äter på kort tid. Damma foderdjuren med kalk vid varje måltid och med ett vitamin- och mineralpreparat en till två gånger i veckan.

Hoppstjärtar och bananflugor kan hållas i egna kulturer, så att det alltid finns foder.

Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Arten är dagaktiv och lever mest på marken, men hanarna klättrar gärna upp på lite upphöjda platser för att kalla. Den kan hållas i par eller i en grupp, om terrariet är tillräckligt stort för att hanarna ska kunna hålla avstånd. Grodan är inget djur för hantering: huden är känslig, och stress gör djuret mottagligt för sjukdom. Flytta den med en ren, fuktig bägare vid rengöring.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Honan är något större än hanen (19-23 mm mot 17-20 mm), och hanen kallar med ett läte i två pulser. Åldern vid könsmognad är inte dokumenterad. Ett par säkerställs bäst genom att hålla en grupp unga djur tillsammans och vänta tills två djur söker sig till varandra, eller genom att välja en kallande hane och en tydligt större hona.

PARNING

Hanen kallar från en lite upphöjd plats, och honan följer efter till ett gömt ställe i lövet. Kraftigare sprayning, en något svalare natt och friska vattenbyten kan sätta igång yngelbeteendet. Detaljerna i parningen är inte beskrivna för arten.

ÄGG OCH GRODYNGEL

En kull är 4-16 ägg på omkring 2 mm, i terrariet oftast omkring 6. Honan lägger dem i lövet, i terrariet gärna i en filmburk eller en petriskål under ett halvt kokosnötsskal. Hanen stannar hos äggen och vaktar dem. När de har kläckts bär han grodynglen på ryggen till vatten.

Grodynglen kan föds upp i små behållare med regn- eller osmosvatten vid 24-26 °C. De matas med flingfoder, alger och uppmjukat växtfoder, och vattnet måste vara rent. Rengör behållarna ofta.

METAMORFOS

Äggen kläcks efter 10-15 dagar i terrariet; i naturen tar det 18-22 dagar. Grodynglen behöver 70-90 dagar för att nå metamorfosen. När frambenen har kommit fram måste grodynglet kunna ta sig upp ur vattnet: sänk vattennivån, och lägg en ö av sphagnum eller en bit bark i behållaren. Efter förvandlingen uppehåller sig den lilla grodan mest på land, och svansen krymper under några dagar. Håll djuret fuktigt och lugnt, och utfodra när svansen är borta.

Läs mer: Uppfödning av grodyngel

UPPFÖDNING AV UNGAR

De nyförvandlade ungarna är mycket små och tar bara de minsta foderdjuren: nykläckta hoppstjärtar och vinglösa bananflugor av arten *Drosophila melanogaster*. Uppfödningen sker i ett litet terrarium med fuktigt löv, mossa och gömställen, och fodret dammas dagligen med kalk. Ungarna kan hållas i en grupp, så länge det finns tillräckligt med plats för att de ska kunna gå åt olika håll.

Hälsa och vanliga misstag

Det finns ingen artspecifik kunskap om sjukdomar hos *Ameerega bilinguis*. De vanliga problemen för pilgiftsgrodor i terrarier gäller också här:

- För låg luftfuktighet och stillastående luft ger torra, stressade djur som slutar äta.
- Mögel, bakterier och smuts i terrariet ger hudproblem och infektioner. Ta bort mögel och döda växter, och byt vatten ofta.
- Brist på kalk och vitaminer ger skelettsjukdom (svullnader, sneda ben, kramper).
- Parasiter (till exempel rundmaskar och flagellater) visar sig som viktnedgång trots god aptit.
- Temperaturer över 28 °C är farliga.

Gå till en veterinär med kunskap om groddjur om grodan är mager, sitter apatisk eller har sår på huden.

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.